

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „
Egyes szám 4 kr.
Alap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) barmintva küldendő.
Előfizetheti helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatti.)

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorút 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámtól magában foglaló újdonság sora 50 kr.
Nyilvántartási díj minden petit sora 50 krajczár.
Hirdetéseket főtáblának a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)
Kéziratok nem adódnak vissza.

Lakviszonyaink városunk fejlődése szempontjából.

Irta: Zalai Márk.

I.

Debreczen városa több mint 20 millió tőke fölött rendelkezik, mely jó gazdálkodás mellett 1 millió forintot jövedelmezhet.

Ily meg nem vetendő nagy kincs nem kevesebbet, mint önállóságot, nagy hatalmat és függetlenséget jelent.

De ismerek én ennél nagyobb kincset: a városi polgárságnak jóléte, egészsége, testi lelki gyarapodása és értelmi fősulya.

Ha a város azon eszközök birtokában van, melyekkel ez áldott állapotokat előteremtheti, megszilárdíthatja, akkor el nem zárhatja magát a gondviselés által rá rótt kötelezettség alól, mert noblesse és richesse obligé!

Holt tőke marad a legnagyobb városi és állami vagyon, mely nem hasznosra, nem az egyéni és közjólét emelésére és előmozdítására fordítatik.

Nyelvében él a nemzet és szokásaiban általában; de a nemzeti geniusz szélesebb értelemben véve épp úgy nyilvánul öltözetében és lakásában, mint zenéjében, tudományában és kulturintézményeiben.

A kezdeményezés lassúsága és bátortalansága vállalkozási szellem hiányában nem annyira conservatív hajlamra és keleti fatalismusra, mint inkább a régi elavult intézményekhez való szívós ragaszkodásra vezethető vissza, mely tulajdon részint az évszázadokon át tartó elzárkózottság, részben pedig a saját és erejében való támaszkodás szülte.

Ámde ezen tulajdonokat már is ellensúlyozza a szép, jó és nemes iránti élénk érzet és fogékonyság, valamint a hasznos és célszerű iránti meleg érdeklődés és tettekre vágó és buzgólkodó nemes ambíció.

Élénk emlékezetemben él azon állapot, midőn városunkban az első nagy üvegtáblák tettek egyik üzleti helyiség kirakatába. Nem telt bele egy pár év és a helybeli üzletek fővárosi szintre öltöttek. Csak utánzásra méltó példa kell, a fogékonyság nagy mértékben meg van.

Nagy-Péterfián állott egy régi stylusban épült alacsony ház, mely mindössze 20 éves lehetett. Mellette tőzsomszédságában épült egy csinos magas úri ház, mely belül is minden kényelemmel volt ellátva. Szerencsére gazdag volt a szomszédja, a ki azt restelte, hogy háza a mellette levő stilszerű épület mellett egészen eltörpül és következő évben eltűnt az ódon-szerű ház, hogy a szomszédos házzal versenyezhesen.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Rikárd király.

(Heine költeménye.)

Egy lovag, szilajul, zabolátlan
Vadász zöld erdők vadonán,
Kürtjébe fú s gyöngyörrel, vidáman
Dalol és nevet azután.

Szilárd érezből vitézi ruhája,
Szilárdabb kedélye maga,
Az ő, oroszlánszivi Rikárd, a
Lovagok legszebb csillaga.

— Isten hozza hazádba! — kiáltnak
Zöld ajkakkal mind a fák,
Örülünk, király, hogy az osztráknak
Tömlőczeit oda hagyád.

Jó a királynak itt a szabadba,
Ujjászűltve érzi magát,
Rá gondol az osztrák börtön szagra —
S megsarkantyuzza lovát!

Igmándi Miklós.

Számos ily példát tudnék felhozni egyes magánemberek életéből. Hát még mióta hatalmas pénzintézetek, egyházi és városi hatalmasok vetik sulyba tekintélyüket és bemutatják kicsinyben Budapest monumentális épületeiből mutatványait, mit várhatunk e kezdeményezés után? Tudom, hogy gyenge tollam és szerény személyem nem képes a közszellem figyelmét oly mérvben felkeltetni, hogy maradandó nyomokat hagyja maga után; de azért mégis kötelességemnek tartom nézeteimet minden tartózkodás nélkül elmondani. Sokszor egy odavetett szó, egy gondolat az eszmék áradatát ébreszti föl, melyből egy magocska is elégséges, hogy idővel terebélyes fává nőjjön.

Debreczen városának itt, az alföldön kulturmissiója van. A cultura külsőségekből is megítélhető. A város szelleme, a lakosság hajlama, intelligenciája, a város külső berendezésénél kezdődik. A közegészségi, közkereseti, kulturai, humanitarius, forgalmi, szépművészeti intézmények kepezik annak első próbakövét.

És sokszor egy erélyes kezdeményezés eddig nem sejtett szunyadozó erőt ébreszt és sok holt tőkét nem képzelt magasságra emel. Példá erre a helyi vasut. Ezen célszerű forgalmi eszköz nemcsak fővárosi színezetet kölcsönözött városunknak, hanem felemelte azon házaknak és telkeknek értékeit, melyeket átszel. A faszor, a diszkertek, a fővárosi pompában díszlő pavilonok, nyári színház, a telkek árának folytonos emelkedése a vasutnak köszönhető.

Mikor Napoleon győzelmi mámorában Goeth-vel találkozott, azt mondta környezetének: Voilà un homme. (Imhol egy ember!) Azt szeretném, ha egy világlátott ember ide jönne Debreczenbe, hogy azt mondaná: Voilà ne ville. Ez ám a város! Pedig csak akarni kell és erélyesen előre törni. Az első feltételek megvannak, a fogékonyság, a praktikus észjárás és a rajongó szeretet a szülőváros iránt szintén megvan. A jég meg van törve, az irány is meg van adva, melyen haladni kell, az élő nemzedék ég a vágytól, hogy az utókornak egy remek várost hagyjon emlékül. Ha mindenki tehetsége szerint megteszi kötelességét, egyik eszmegezdag szóval, másik tettel és áldozattal, harmadik tekintéllyel, negyedik példával, ötödik buzdítással, hatodik szakértelemmel, stb.; akkor nem hiányozhatik a gyors és biztos eredmény!

Hosszantartó, viharos idők után megértük a fegyveres béke korszakát, mely legalább időt enged a gondolkodásra, a tervezésre, a munkára, az összeszedésre, a vagyonytűjtésre és az élvezetre.

Rege a tiroli alpepek csucsáról.

(Innsbruck.)

Sűrű köd ereszkedett le elbeszélésünk idejében abba a hegyektől körülvett kies völgybe, melyben elbeszélésünk színtere B. falucska fekvött. A hó által megaranyozott hegyek ormait mint koronás fők tekintettek alá a völgybe, a sugár, egyenes hatalmas fenyőfák levelei pedig csillogtak, mintha ezüst porral lettek volna behintve.

E völgyben egy pázsittal benőtt, szép és kellemes helyre vezetem olvasóimat. Kedves kis lánykát látunk ott ülni, a mint kicsiny nyáját legelteti. Ott ül elmerengve egy kövön, s bámulja a gyorsan tavonuló fellegeket. Egy szempillantás elég arra, hogy felismerjük benne a havasi vidék leányát; egyenes termete, szép növeése, szabályos arca elárulják, hogy hazája az alpepek fenyvesei között van; fekete szemei, vágatlan füllantásai, égő szenvedélyt kifejező arcvonásai meg inkább keleti eredetet tüntetnek fel. S valóban, mozdulataiban egyesítette az alpesi nő egyszerűségét, a hárem nőinek kellemével.

Éles, átható kiáltás verte fel álmodozásából, s midőn felpillantott, a távoli sziklán deli ifjú alakja estek szemei, ki hegyes botja és szeges csizmái segítségével könnyedén szökelt egyik szirtől a másikra, mihamarabb igyekezve minél közelebb jutni a lányhoz.

Ezt az időt fel kell használnunk okosan, tervszerűen, kitaratóan, mert az átgondolt és célszerűen végzett munka árán szaporodik a vagyon és fejlődik, sokszorosodik 100-szorosan a korábbi idők egyszerű és naiv életboldogsága.

Az emberi szükségletek köre a kulturális fejlődés mérve szerint folyton növekedvén és finomulván, arról kell gondoskodnunk, hogy azok lehető kielégítése által a józan haladást elősegítsük.

Azon természetes és elsőrendű szükségletek közül, melyek életünk, egészségünk és jólétünk legfőbb befolyással bírnak és melyek nélkül anyagi, erkölcsi és szellemi gyarapodás teljes lehetetlen, első sorban áll: az egészséges, olcsó, nyugodt, kényelmes lakás.

Zavard barlangjában a vadat, fészkeiben a madarat, vízben a halat és azok ott hagyják az aldatlan vidéket, mely őket jogosított boldogságukban gátolja.

II.

Mit jelent az a sok költözökös? Költözést és egyebet sem. Egyik házból ki, a másikba be. Cseberből a vederbe.

My house is my castle! régi és igaz angol közmondás, annyit tesz magyarul, hogy az én házam az én váram.

Minden ember, legyen az boldog házi gazda, vagy egyszerű lakó, jogos igényt tarthat arra, hogy lakásában teljesen jól érezze magát, hogy az édes otthon nem üres phrazis, hanem a szó legszorosabb értelmében kellemes, üde, barátságos és mindenekfelett egészséges és békés lakhely legyen.

Ezt nemcsak az egyes családoknak, hanem magának az egész városnak jól értelmezett érdeke, helyes irányu fejlődése is kívánja.

A mi az egész országra nézve a fő- és székváros, az a vidékre nézve a szabad királyi város. A mi a fő- és székvárosnak anyagi, erkölcsi és szellemi gyarapodását és lakosságának létszámát fokozza, ugyanazon eszközök varázsolják a vidéki városokat gyű- és vonzerjű központjává egy nagy vidéknek.

Oda kell tehát a vidék központjait, a szabad királyi városokat fejleszteni, hogy bennök nemcsak a város állandó lakossága teljesen jól érezze magát, hanem hogy azon felül az egész nagy körben kiterjedő vidéket teljes ellenállhatatlan erővel magához vonzza.

Ha eddig a városok fejlődése inkább ezer véletlennek, mint a lakosság célirányos és céltudatos működésének köszönhető, úgy a zóna-aera igazságosabbán és érdemlegesen fogja a vidéki városok emelkedését, vagy hanyatlását eredményezni.

Azon elszánt és vakmerő alpesi hegy-mászók közül való volt ez, kik gyakran életük veszélyeztetésével is felkeresik az alpepek ormait a sas fészket, vagy a mohát, s kik a legmeredekebb, falegyenességű sziklákon is biztonsággal kuszak fel.

Neve: Aquenor Buculesco volt, fiatal hegyipásztor s kedvese a lánynak.

Néhány pillanat alatt a lány előtt termelt s édes gyöngyörrel szemléte őt, mialatt ez ruháját zavartan igyekezett rendbe hozni s igazgatni.

Hiába, a nő 6000 lábnyira a tenger felett is csak nő, kinél a hiúság az irányadó, még akkor is, ha ruhája csak egyszerű, piros derékből és kék szoknyából áll.

— Ma nagyon korán kelél fel Saldina — kezdé a beszédet az ifjú.

— Tegnap elvesztett egy kecském — felelt a lány — s ma még napfelkelte előtt megakartam azt kérésni.

— S megtaláltad?

— Igen, Istennek hála!

Aquenor ekkor leült a lány lábai elé, s kiszedte zsebéből a mohát, mit életveszélyeztetésével szedett a hegyormokon. Lassanként kiderült az idő is. A köd eloszlott, a harmat felszáradt a mezőkön, a nap ide a völgybe is jutottolt néhány sugarat, mely a homályt eloszlatta.

A két ifjú elmerengve, gondolatokba mélyedve ült egymás mellett, midőn hirtelen lövés

Ezután város minden oly nagyra és felkaroltta lesz, a mily mértékben azt önrendelkezése folytán megérdemli. Ezen körülmény figyelembe veendő.

Valamint a zóna-rendszer az egész országot közelebb vitte annak szívéhez, a fővároshoz, azonképen a vidék is, olcsó és gyors forgalmánál fogva mintegy külvárosává tette a szabad királyi városoknak, melyek az egész nagy vidék iparát és kereskedelmét összpontosítják.

Mint hogy pedig a városok egymással versenyeznek, bizonyára azok lesznek a győztesek, kik legtöbb előnyöket és kellemet biztosítanak a vidék számára.

szabad kir. Debreczen városa, mint nagyon kevés város széles ez országban, fényes anyagi helyzeténél, nagy muljánál, műveltségénél és határozott missiójánál fogva arra van hivatva, sőt kötelezve, — mert noblesse obligé — hogy a főváros után szépségre, kellemesre, célszerűsége, lakosságának számára és műveltségére nézve az első legyen az országban.

Ahoz azonban szükséges, hogy évszázados mulasztásait, melyeket 2 évtized óta amagoy is már fényes sikerrel megszakita, gyorsabb és merészebb tempóban inaurálja.

Akik azt hiszik, hogy a főváros felvirágzása a vidéki városok hanyatlását vonja maga után, azt is fogják per analogiam képzelni, hogy a szabad kir. városok tervszerű gyarapítása a vidéknek hanyatlását és süllyedését vonja maga után.

De ez csak üres képzelődés, látszólagos és legfeljebb ideiglenes jellegű. A főváros felvirágzása párhuzamosan jár a vidéki városok emelkedésével és a szabad kir. városok nagyobb mérvű fejlődése az egész vidék emelkedését és felvirágzását ragadja magával. Kivétel csak ott lehetséges, hol a kor intő szavát meg nem értve, a haladást bünös és öngyilkos kezekkel meggátolják.

„Megalni bárhol lehet; élni azonban csak Párisban!” — nyilatkozott egyszer Heine elragadtatással.

A városok közül csak azok bírnak vonzerővel a vidéki polgárok lakosaira, a melyekben olcsón és kellemesen élni és élvezni lehet. E tekintetben — valljuk meg — nem igen dicsekedhetünk. Mert sem a lakviszonyok mostohasága, sem az élelmi szerek drágasága, sem a víz hozzáférhetlensége, sem a cselédek romlottsága, sem a társas élet fejletlensége, sem a mulató helyek hiányossága és tulságos drágasága nem nagyon biztatók arra, hogy városunkat a vidéki lakosság a kellő mértékben megkedvelhesse.

dördült el, melyet az erdő echója többszörösen visszhangozott. Mindketten ijedten ugrottak fel, s arra fordultak, a honnan a lövés jött.

Nem sokáig kellett várniok, mert csakhamar egy vadász alakja lett láthatóvá, ki óvatosan ereszkedett le a völgybe.

— Ez Modeno Pirtva, a medvevadász — szólott Akenor.

— Azt mondják, hogy ő a legbátrabb vadász — mondá a lány, ismered őt?

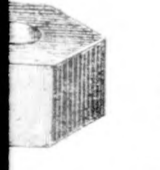
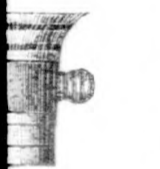
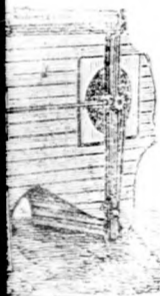
Akenor igen-t intett. Ugy mekkor medvék ellen, mintha nyulvadászatra indulna. Előző nap a szentelt vízbe mártja töltését, s e golyóval sohasem hibázik. S ha mégis nem sikerülne neki egy lövéssel leteríteni a vadat, eldobja magától fegyverét, leveti kabátját, s pusztán, egy késsel száll szembe az állattal.

Saldona megborzadt e beszédet hallva, s midőn Akenor előadása után a vadász váratlanul előtte termelt, nem tarthatott vissza egy kiáltást.

— Ne félj — szólott szeliden a vadász — én Pirtva, a medvevadász vagyok, nem szoktam én a nőket bántani.

Saldone hálásan emelte fel fekete szemét, de aztán ismét lesütötte azokat, mintha elszégyelte volna magát azért, hogy ily derek ferfitől megijed.

Modeno Pirtva egy 30—35 év körüli férfi lehetett, erős izmokkal, férfias tartással. Fejét magasan hordta, akár csak Mutius Scaevola, vagy

Mit nem művelnek a német városok a városi lakosok számának és az idegenek forgalmának előmozdítására!!

Először azon kezdem, hogy mily drágán és nehezen juthat intelligens ember kellő és kényelmes lakáshoz. Nagy és lényeges hiba a többiek közt az, hogy alig lehet a város központja körüli utcákban 4-6 szobából álló, külön lakhelyet kapni, mert a legcélszerűbb és legkellősebb lakás az, melyet nem kell másokkal megosztani.

Ezen hiányosság visszavezethető a tekek célszerűtlen felosztására.

Nálunk ugyanis a tekek úgy vannak parcellizálva, hogy az utcára alig jut 1-2 rendezes szoba, míg az udvarban 3-6 szegényes, egészségtelen kunyhót építenek a lakók számára.

A tulságos drága utcai lakás nem nyújthat kellemes otthont a bérlőnek, mert a sok és elmaradhatlan összekocczanás ott, a hol intelligens és művelten, néha durva emberek együtt laknak, mindig a tisztességes ember hátrányával végződik.

És minthogy mindenki majd 4- vagy 6-szor annyi udvari lakást épít fel, mint utcait, az utcai lakások aránytalanul drágábbak, mint bárhol, sőt drágábbak, mint magában a fővárosban.

Ezen a nagy bajon csak úgy lehet segíteni, ha helyesebb felosztás után a piacokhoz közel minél több oly utcák származának, melyeknél a háztelkek egy-két utcai lakást szolgáltatnának a csekély értékű mély udvarok nélkül. Más szóval a létező hosszú párhuzamos utcákat, mint a kis- és nagy-utcait, továbbá a kadas- és miklós-utcait stb. a vasúttól egészen a hatvan-utcaig többszörösen át kellene szelni és azokat nem nagy kiterjedésű, olcsó, egyes háztelkekre felosztani.

Országgyűlés.

— A főrendiház ülése jul. 19-én. —

A főrendiház tegnap rövid ülésben végzett több kisebb javaslaton kívül az italmérsi jövedék módosításáról szóló javaslatokkal és a valutareformmal. Megelőzőleg Gyulay Pál, gr. Keglevich István és gróf Szapáry István felszólalásai után felülvizsgálta id. gr. Zichy N. Janos mentelmi jogát. Gyulay Pál és gróf Keglevich István kérték a mentelmi jog felfüggesztését arra való utalással, hogy magának e jognak tekintélye követeli, hogy a megtámadott törvényhozók kiadassanak, ha erre, mint a jelen esetben, alapos ok forog fenn. Az italmérsi jövedék módosítására vonatkozó javaslatot a főrendiház vita nélkül hozzárult. Általánosságban nem történt felszólalás a valuta javaslatoknál sem. Az osztrákmagyar bank alapszabálymódosítására vonatkozó javaslatnál gróf Dessewffy Aurél arra hivta fel a miniszter figyelmét, hogy a kötetlen újbank egyben legyen tekintettel a földhitekre. Wekerle Sándor pénzügyminiszter válaszában kijelenté, hogy a bankkegyezményben figyelemmel lesz er-

Regulus. Jóleső érzettel legellette szemait a lány szép vonásain, karcos termetén, mialatt vállairól levevő szép medvebőr köpenyét, s a lány lábait elé teríté.

— Ime, a miért ijedséget okoztam neked, fogadd el tőlem e takarót emlékül.

— Én nem ijedtem meg tőled — szölte a lány — ajkait összehúzva, s mosolyra erőltetve.

— Annál jobb, mert te tetszel nekem szép pástortleány — szölte Pirtva — mondd, hogy hívnak? ma látlak először!

— Saldona Vasola nevem — szölte a leány lesütve szemait. A vadász ekkor mellé ült, s átölelte karcos derekát.

— Mit akarsz — ugrott fel mint egy sebzett oroszlán Akenor — e lány az én jegyeseim, távozz mellőle!

— Ó a tied?

Saldona is igent intett fejével.

— Mi közöm nekem ahoz — szölte Pirtva, hogy e lány a tied? Még mindég volt hátróságom ahoz, hogy a mi megtetszett nekem, azt birtokomba vegyem, ha másképp nem, hát fegyverrel és erőszakkal.

— Szembeszállok veled — szölte Akenor.

— Gyermekek, menj utamból, ha élted kedves — válaszolt a vadász dölyfösen, felemelkedve a lány mellől.

— Hát talán gyilkos vagy te?

— Nem, az nem vagyok — szölte Pirtva, nem foglak orozva megölni, meglesve egy fa mellől, mikor előttem elmész; golyóm felől nyugodtan alhatsz; de ha e lányt által nem engedek nekem, úgy meggyűlök velem a bajod.

Saldonát nem fogom neked engedni soha, én öt feleségemül választám, s néhány nap múlva oltár elé fogunk állani.

— Azt hiszed talán — válaszolt Pirtva — hogy én nem örömet választom öt feleségemül, legszebb gyűrűmet huzom ujjára azonnal.

Akenor e szavakra fejszjét kirántotta övéből, s bizonyára használatba is vette volna, ha Saldona gyorsan közbe nem veti magát.

re, de természetesen csak annyiban, a mennyiben a bank mobilitásával összefer. A gyökeros reformnak ez irányban a hitelszövetkezeti ügyvel kapcsolatban lesz helye.

Második felszólalásban az éremgyezmény-nél gróf Dessewffy Aurél felvetette azt a kérdést, mi történik akkor, ha Ausztria a javaslatot módosítaná. Wekerle erre azt a fontos kijelentést tette, hogy a mennyiben a tehermegosztási kvótán történne változás: ezt el nem fogadná. Egyébként nem tartja a módosítások bekövetkezését valószínűnek.

BELFÖLD.

Az új pénz és új pénzügyi műveletek. Az aranyérmek verésére a készülődeket szakadatlanul folytatják és mihelyt a verdek készen lesznek aranyérmekkel, a legnagyobb terjedelemben megkezdik a 20 koronások verését. A magyar pénzügyminiszternek 45 millió, az osztrák pénzügyminiszternek egyelőre csak 30 millió forint a rany all ugyane célra rendelkezésére, utóbbi azonban abban a helyzetben van, hogy ha szükségesnek mutatkoznék, pénztári készleteiből is vásárolhat még jelentékeny mennyiségű aranyat. Az osztrák-magyar bank képviselőivel a tárgyalásokat csak az ősz folyamán veszik fel.

Képviselőjelölés. Sima Ferencz mandátumának megsemmisítése folytán a tápei kerületben megindult a választási mozgalom. — A függetlenségi párt dr. Múlek Lajos, aradi ügyvédet fogja fölépíteni, aki több választáson erős ellenfele volt Aradon a kormánypárti Falk Miksának.

Az új kereskedelmi miniszter. Lukács Béla államtitkár kinevezetett kereskedelmi miniszterre és azon legfelsőbb kéziratok, melyekkel Wekerle pénzügyminiszter a kereskedelmi miniszterium ideiglenes vezetésétől felmentetik és Lukács Béla miniszterre kinevezetik, a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fognak megjelenni.

A milleniumi kiállítás. Lukács Béla, az új kereskedelmi miniszter elnöklete alatt hétfőn tartotta meg első ülését a kiállítási bizottság, melynek tagjait még Baross Gábor jelölte ki. A milleniumi országos kiállítás ügyében a bizottság, egyetlen egy hang kivételével oda nyilatkozott, hogy önmagára országos kiállításra, különös tekintettel az iparosokra háramló nagy adozatokra, szükség nincs, de a milleniummal kapcsolatban okvetlenül rendezendő országos kiállítás. Az elhalasztásról is volt szó, de hangsúlyoztatott, hogy a milleniumi év az igazi ideje a kiállításnak. A legtöbb kiállítási helyül a városligetet jelölték ki.

KÜLFÖLD.

A kolera. A veszedelmes járvány rendkívül rohamosan terjed, habár Európa minden országának kormánya óvintézkedéseket tett, hogy a mennyire emberi erővel telik, megakadályozza behurcolását. Csak napok kérdése, mikor üti esetleg fel fejt Galicziában is, melynek immár többszörszázadában, az orosz-galicziai határon is garázdálkodik, a mint ezt monarhiánk pétérvári nagy követe tudatta a külügyminiszteriummal, s az éppen most Ischiben időző udvarral. Az osztrák kormány a jelentéstele után azonnal megtette intézkedéseit, de hogy sikerült-e ezzel utját vágni a kolera to-

— Nem akarom — szölte a lány — hogy miattam a vizslakodás vége gyilkosság legyen. Te választád Pirtva a párviadalt, maradjon a dolgot annál. A győztes vigyen engem magával.

— Jól van — szölte Akenor.

— Beleegyezem — szölte Pirtva.

Mialatt a két férfi a viadálhoz hozzá készült, levevő minden felsőruhát, letéve minden fegyvert, meztelen karral szembe állanak egymással: Saldona leterítette a szépen kidolgozott medvebőrt a földre s balkezejével támaszkodva, inkább kíváncsi, mint félve, a szabad alpesi nő méltóságos tekintetével, várta a párviadalt kimenetelét.

Néhány pillanat halotti csendben tölt el. A támadó készült a támadáshoz, a támadott várta a csapást. Akenoré volt az elsőség. Csendben közeledett ellenfeléhez, majd ügyes oldalcsapással megragadta annak karjait s földre akarta őt teríteni. Noha műveltségét nagy ügyességgel vitte végbe, nem sikerült neki a vadászt lábáról levenni; mint kemény szikla, vagy mint földhöz szegzett vasember állott ez a támadás után is helyén, s egy ismételt támadás sikertelensége meggyőzte Akenort a felől, hogy nem fog sikerülni a vadászt kimozdítani helyéből.

Most Pirtva következett támadni. Átölelte ellenfelét, mint könnyű pelyhet emelte fel, hogy aztán földre terítse. Ez azonban ügyesen félreugrott, s kikerülte a vadász másodikori öléését.

De ez még csak előjátéka volt a párviadálnak.

Eddig a két ellenfél csak erejét próbálta ki. Most következett az élethálábarcz.

Ismét Akenoré volt az elsőség. Heves támadásokat intézett a vadász ellen, ki azokat egész egykedvűen fogta fel. Egyszer azonban mellen találta.

Saldona elsápadt, s reszketni kezdett. Pirtva az ütéstől egy pillanatra elkábult, de már a másik perczen összeszedte erejét,

vaterjedésének, nagyon is kétséges, ámbár most már az orosz kormány is nagyobb eréllyel jár el azokkal szemben, a kik nem követik szigoruan amaz utasításokat, melyeket a vész elfojtása érdekében közrebocsátottak.

A bolgár fejedelem Konstantinápolyban. Konstantinápolyi orosz forrás jelenti, hogy a szultán beleegyezett, hogy Coburg Ferdinánd, Bulgária fejedelem, szeptemberben mint a szultán vendége Konstantinápolyba menjen és a Dolmabahdzse császári palotába szálljon.

Tizenkétezer ember halála. Sidneiből érkezett jelentés szerint a Celebes és Mindamas közt fekvő Sangi szigetet egy tűzokádó kitörése teljesen elpusztította. A sziget lakossága, állítólag 12,000 ember, valamennyien oda veszték.

Az angol választások vége értek. Megválasztott 261 konzervatív és 50 unionista; 271 Gladstone-párti, 9 Parnell-párti és 67 anti-Parnell-párti képviselő. Eddig tehát az angol alsóház 670 tagja közül 652 van megválasztva. Mindössze 12 képviselő hiányzik még, a kik azonban alig fogják lényegesen megváltoztatni a számarányokat, mert körülbelül egyenlően oszlanak meg a pártok között.

II. Rákóczi Ferencz hamvai.

Irtás a Magyar Történelmi Társulat 1892. május 15-én tartott negyedszázados emlékülnepe felolvastva: **Thaly Kálmán,** alelnök.

(Folyt. és vége.)

Magam adogattam le az oltárról egyenként minden darabot, s Lobryval és Droitecoart-ral helyeztem be a ládába, a lehető legnagyobb elővigyázattal, gyöngédséggel. Legelőször is a láda fenekét kipárnáztam selyemfoslányokkal, hogy a sokat szenvedett bűdös fejedelem csontjai puhán pihenjenek. Erre raktuk legalól a szálas lábszár- és csontcsontokat, közben a lábfejcsontokat, a térd-, a farcsontot, a gerincz-csigolyákat, — majd a nagy medence- és lapoczkacsontokat és egy az oldalbordákat, kar-, kéz-, váll-, nyakcsontokat. — A láda egyik szögletében külön, megóvott helyet csináltunk az izom-maradványok számára, hogy a hegyes csontok érintésétől szét ne omljanak. A szekrény jobb sarkában pedig, fölül, alkalmas helyet készíték a koponyának, előbb csak kísérletképp odahelyezve. Majd még egyszer visszavitém az oltárhoz a drága főt; tetején a kifűrészt, általam még utoljára fölemelt s meg beillesztett gerézre újra reatevén a kis kerek selyemhálót, s reáköztötem. Azután pedig — a hozzáillesztett állkapocscaal együtt — Rákóczi történetírójának kegyeletes kezeivel gyöngéden begöngyölgettem, beburkoltam az én régi vezér-lő-fejedelmem dicős fejét királyinszínű bársonyba, aranyos biborba, lágy selyembe: ne lepje por, ne érje föld, legyen megőve nedves levegőtől! Az ekkép gondosan betakargatott ritkaszép koponyát így helyeztem be két kezemmel nagy kegyelettel az illatos czedrus-ládába. Főnt ismét az egész szekrény fölületét a hamvak felett beborítottam a még hátramaradt szemfedő-selyem-, bársony-ruhamaradványokkal. Beraktam minden foszlányt, a mi csak a koporsóban volt; ugy, hogy a láda egészen megtelt, — s a koporsó fenekén talált tömérdek czedrusfa-forgácsnak nem jutott már hely ben-

s oly heves rohammal támadott ellenfelére, hogy annak ugyancsak dolgot adott, magát azok ellen védelmezni.

A sűrű csapások alatt Akenor egészen elgyengült, elvesztette a talajt a lábait alól, kivált meg midőn a vadásztól egy erős oldalütést kapott.

Saldona egy darabig közönyösen nézte a viadalt e fordulatát, majd midőn jegyese ügyetlen fordulat következtében egy csapást kapott a fejére, gunyos mosolyt ült ajkain.

A párhajozók már a szikla szélére értek. Akenor visszaakarta terelni a viadalt a kiindulási ponthoz, s midőn e cél elérése végett még egy erőfeszített kísérletet tett volna: a vadász hatalmas ütése által mellen találva, lezuhant a mélységbe.

Pirtva egy darabig mozdulatlanul állott ott, ugy tartva kezét, a mint azért Akenort ledobta, mialatt Saldona mereven nézett a mélységbe.

— Meghalt? — kérdé aztán a vadászt.

— Ugy hiszem — szölte Pirtva.

Saldona sápadtan süte le fejtét, de a másik pillanatban már büszkén emelte azt fel.

— Most már enyém vagy Saldona — szölte a vadász.

— Igen, ha akarom, — válaszolt hamisan mosolyogva Saldona.

— S talán nem akarod? kérdé Pirtva, mialatt a lányt magához vont, s megcsókolta.

Jöjj — szölte Saldona.

— Hová? — kérdé a vadász.

— A paphoz — volt a válasz.

* A szerelemben is az erőse a jog és győzelem!

Ifj. Harsányi Sándor.*

* Szerző, a debreczeni theológiai akadémia jeles növendéke, ki jelenleg külföldön utazik, Innsbruckból küldte nekünk e hangulatos tárczát, s bírjuk igéretét arra nézve, hogy párisi levelekkel is fölkeresi lapunkat.

ne. Ezekre nézve tehát abban állapodánk meg, hogy a másként a törmeléktől — mely a kopersónak szélesebb, nyugati végébe, a hol eddig a fej fekküdt, fog beállítani, a hosszú kölap alá. — Midőn Rákóczinak földi maradványait a czedrusláda ékénként berakogattuk volna: a kegyeletes megindulásnak kifejezhetlen mély érzelmé vón rajtunk, — vón rajtam erőt. Kölcsonösen szívünk mélyéig meghatva és megilletődve, öleltük és csókoltuk meg egymást a lelkes buzgalmu, derék francia supérieurevel, — s mielőtt az emlékirat aláírása végett a sekrestyébe mentünk volna: Fraknoi barátommal leborulánk a főoltár előtt, s hangos szóval, buzgó magyar imában adtam hálat Istennek, hogy hazám dicső emlékü fejedelemnek, a magyar szabadság számkivetett mártírjának hamvait elvégre is szerencsésen föltalálom s a további pusztulástól megmentenünk engedte. . . . A lazarista atyák meghatottan állottak mögöttünk.

A sekrestyében azután elolvastuk és átiruk a jó erős, — török papirra letisztázott jegyzőkönyvet, vagyis emlékiratot. — Lobry udvariasságból azt akára, hogy első helyen mi írjuk Fraknoival alá; de megtagadtuk: mondván, hogy ő itt a főszemély, ő a templom és a sirbolt őre, — őt illeti meg az elsőség! Így írta alá a rendházfőnök; utána Fraknoi, mint apátkanonok és a magy. tud. Akadémia másod-elnöke; azután én, mint a magyar képviselőház tagja, a történelmi társulat alelnöke és Rákóczi fejedelem életírója. Aláírásom után következnek a sirfölbontásnál jelen volt lazarista atyáké. Ezzel az irattal az üvegengerbe tévén, ezt bedugaszoluk és a czedrus-szekrény ládába tettük. A ládat a supérieure bezárta, mondván, hogy még egy pléhdarabot fog hozatni, a melylyel a ku'cslyukat beborítja és beszegezeti; a kulcsot az emlékiratnak a rendház archivumában őrizendő második eredeti példányához csatolandja, — a melynek aláírására hogy holnap eljőjünk, fölkért. A templomban a sirok befödésének, a talajkoczkák lerakásának stb. még az éj folytán végre kell menni, — hogy a reggeli istentisztelet idejére már újra rendben legyen minden. — Mi a legmelegebben megköszönve Lobry supérieure ur és a lazarista atyák buzgó fáradozásait, nemes érdeklődését, előzenységét, barátságát, — a szerencsésen végzett munka meglegedést nyújtó értelevelévének tőlök szívreható búcsut. — Öreg este, nyolcz óra felé volt már, a mikor szállodánkba érkeztem. Utársaink s az ottani magyar társaság csodálkoztak hosszas kimaradásunkon, s kérdézködködtek; de nem tudhattak meg tőlünk egyebet, csak hogy a lazaristáknál kutattunk, mint ők vélték, a — könyvtárban. Utóbb sem sejtett meg az egészből a mi történt, Konstantinápolyban senki semmit. És idehaza is megírítottuk a titkok. En csakhamar visszavonulék szobamba és bezárkózva, legelőször is előszedtem a kopersóból elhozott ereklyéimet, s külön-külön borítékokba, skatulyácskába gondosan elrakogattam. Azután, mindjárt azon melegében hozzá fogtam a sirfölbontás körülményes leírásához. Följegyeztem mindent apróra, még a legkisebb részleteket is. Mert scripta manent. — Dolgoztam majdnem éjfélig; s ekkor vevém csak észre, hogy ezen emlékezes napnak idegfeszítő, — szokatlan munkájától mennyire ki vagyok merülve. Alom nem jött sehogysem a szememre; folyvást a nyitott sirokat, a korhadzott kopersókat, a sárga halálfejeket, a pusztán meredező csontokat láttam, — s mindig újabb-újabb részlet, még valami, a mit elfelejtettem följegyezni, jutott eszembe. Fölkelttem többször, újból meg újból jegyezgetve. Mig végre izgatott agyam forrongását a végkifáradás bágyadt álma elnyomá. Azonban reggeli öt óra felé már ismét ébren valék és ott ültem íróasztalomnál, kiegészítve esteli, éjjeli följegyzéseimet, még mindig jutván valami új eszembe. Ugy akartam mindent megírni, hogy, ha én a titoktartásra kikötött két év alatt meghalnék: akárki más jól eligazodhassék s beérhesse jegyzeteimmel.

Másnap, — oct. 8-kán — délután lementünk Fraknoival a St.-Benoitba. Először is a nyitott templomba tekintünk be. — A szokott rendben volt újra minden; a fejedelem koporsója fölött, a hoszu kövön a fal mellett már a pad is ott állott a helyén. Hanem az ismét lerakott és gondosan fölsurolt talajkoczkák széleink friss ragasztékain a figyelmes szemlélő észrevehette, hogy föl valának szedve. A rendházfőnökhöz menvén, a jegyzőkönyvnek másodpéldányát aláírtuk. Lobry beszéle, hogy a czedrusláda kulcslyukának beszegezése, — majd a kopersóba beállítása, — ez utóbbinak máskülönbösen üresen hagyása és minden egyéb ugy nem tette, ahogy az estve elhatároztuk — kivéven, hogy a vajt sirüregek betemetése, a talajkoczkák lerakása, a portól iszonyuan belepelt szentély kitisztogatása, a helyre- rendezkedés stb., oly nagy munkát kívánt: nem bírtak vele elkészülni reggelig. Ekképen kénytelenek valának a déli hajó szentélyét hirtelenben deszkafallal elzárni, — hogy kíváncsi szemek eltl elrejtsek, mig a reggeli mise a főhajóban véget ér. Ez isteni szolgálat után folytathatták aztán a visszarendezkedés munkáját, s csak dében fejezték be. A supérieure egyébiránt, föltétlen bizalmának jeleül irántunk, visszaadé ekkor a titoktartásról adott reversálisunkat, azt mondván: elég g e i s m e r i m m á r b e n n ü n k e t a r r a , h o g y i r o t t k ö t e l e z ő n é k l ü l i s m e g -

biz ha
sában
ujabb, r
En
va haza
oct. 7 s
egy gyás
teltem,
es et é
el t t
ható. N
folyó 18
léskor
tárgyat
jét, a m
tatásokb
tam; ki
laltatni
szemet,
lánczom
hős szem
tet-: ez
ban elvi
adam K
Ferencz
Magyar
századi
gyarorsz
zadi leg
mely ke
Es
tartam
igyekez
érhettem
Msgr. B
örének,
nek buz
jelen ün
mat feje
A
tartottuk
ket eszt
fel évig
azért, h
gyar T
század
kedvesk
olvasuk
A s
szonya k
nak fent
gette az
otthon le
Elut
Dánieltől.
Bár
kellemté
külséjen
A p
viddel kif
dezni fog
megtetté
szággal vis
redve mo
—
lövöm me
dok el!
We
utóbbi ül
Sant
csak ne
Az
később é
hoz, mint
az öreg é
—
hogy un
Uk
szönetget
üdvözöl
szédes ke
—
Miel
halt, ezek
—
érezem m
nekem az
zem magá
Most
* F
A debrecz
szövetkeze
alapszabál
A szövetk
szükséges
lehetőleg
nél jutány
az, hogy
sanak jó
frban van
szövetkeze
történik.
d. e. 10
utcai hel
ben is va
szándeke
Me
Gyula sze
res össze
munkálo
tunkálal
ni buzare
szerüleg
csendőrsé

abban állapotok meg-
lelékétől — mely a ko-
gati végebe, a hol ed-
littatni, a hosszú kö-
znak földi maradvá-
ként berakosgattak
indulásnak kifejezhet-
gunk, — von rajtam
nk melyéig meghatva
es esokoltuk meg egy-
derék francia supe-
az emlékirat aláírása
tünk volna: Fraknoi
a föltár előtt, s han-
imában adtam halat
es emlékü fejedelmé-
számkivetett martyr-
szerenésesen föltal-
tal megmentenünk en-
nyak meghatóttan al-

tan elolvastuk és ala-
pappra letisztáztuk
lekirat. — Lob y
ga, hogy első helyen
a, de megtárgyaltuk:
személy, ó a templom
illeti meg az elsőség!
ók; utána Fraknoi,
gy, nek, tud. Akademia
m, mint a magyar kép-
lemi társulat alelnö-
eletroja. Aláírásom
bontásnál jelen volt
az iratot az üreghen-
boluk és a cédru-
A látat a supérieure
meg egy példarabot
késlyukat beborit-
kulesot az emlék-
imában őrzendő má-
es csalólandja, — a
őnap elfojunk, föl-
nok befedésének, a
sb. még az éj foly-
hogy a reggeli is-
ta rendben legyen
ebben megköszönve
zarista atyák buz-
erdeklődését, előzé-
a szerencsésen vég-
nyujtó érzetével ve-
sit. — Öreg este,
a mikor szállodánk-
az ottani magyar
szas kinmaradásun-
de nem tudhattak
hogy a lazaristák-
létek, a — könyvtar-
eg az egészről a mi
senki semmit. Es
llok. En csakhamar
s bezárkózva, leg-
koporsóból elhozott
borítékokba, ska-
rakosgatam. Azután,
ozza fogtam a sir-
sasához. Följegyez-
a legkisebb részle-
ment. — Dolgoztam
vevém csak észre,
nak idegesítő. —
nyire ki vagyok me-
gysem a szememre;
a korhódzott ko-
ket, a puszta me-
s mindig újabb-
a mit elfelejtettem
e. Folkeltem több-
ezgetve. Mig végre
a végkifradás bá-
ban reggeli öt óra
és ott ültem ír-
ni, éjjeli följegyzé-
valami új eszem-
gírni, hogy, ha én
év alatt meghal-
zodhassék s beér-

bizhasséig ígértünk megtartá-
sában. — Megköszöntük barátságának ezen
újabb, reánk néve annyira megfizető jelét.
En Konstantinápolyból vagy két hét mul-
va hazautazván, féltett Rákóczi-eréklyémet,
oct. 7 s 8-kán írott jegyzeteimmel együtt, —
egy gyászszegélyű dobozba zártam, lepecsé-
teltem, s reáírtam, hogy a doboz halálom
es etéré is 1891-ik év október 7-ike
előtt semmilyen fölnem bont-
ható. Nem is bontám föl, csak most, már a
folyó 1892-ik évben. Mindazáltal a lepecsé-
léskor künthagytam belőle három ereklye-
tárgyat: 1. Rákóczi olvasójának keresztcské-
jét, a melyet, mint egyházi férfinak s a ku-
tatásokban hű társamnak: Fraknónak ad-
tam; ki azt igére: aranykeresztbe fogja fog-
laltatni. 2. Ugyazon olvasóból az achát-kő
szemet, melyet magam foglaltam aranyba, s óra-
lánczom hordom. 3. A halhatatlan szabadság-
hős szemfedőjéből egy szép arany s ezüst-rosét-
t: ezt egy év mulva, 1890. október havá-
ban elvittem Turinba s azon hó 18-án által-
adám Kossuth Lajosnak: hogy II. Rákóczi
Ferenc, az ő historicusá által küldi azt neki.
Magyarország és Zemplén vármegye XVIII-ik
századi legdicsebb fia küldi koporsójából, Ma-
gyarország és Zemplén vármegye XIX-ik szá-
zadi legdicsebb fiának. A nagy hazafi meghatva,
mely kegyelettel fogadja el.

Es ezzel beszámoltam működésemről; föl-
tartam az eredményt, melyet bármily lelkes
igyekezettel s akármily vasakarattal is el nem
érhettem volna dr. Fraknoi Vilmos barátom,
Msgr. Bonetti érsek ur s Rákóczi halmvai hű
örének, a jeles, derék P. Lobry rendházfőnök-
nek buzgó támogatása nélkül; a kiknek is, a
jelen ünnepélyes pillanatban legforróbb hálá-
mat fejezem ki a nemes ügy fölkarolásáért!...
A becsületünkre bizott titkot híven meg-
tartottuk és megtartottam, nemcsak a kikötött
ket esztendő lejártáig, de meg tovább: harmad-
fél évig. — És pedig eme félével tovább csak
azért, hogy annak kinyilatkoztatásával a Ma-
gyar Történelmi Társulat negyedszázados emlékünnepe alkalmából
kedveskedhessem nemzetemnek.

Ujdonságok.

* **Csanády Sándor** utolsó napjáról
olvassuk a következő sorokat:
A szegény öreg ur sejtette végét. Gazda-
szoanya kérte őt elutazása előtt, hogy maradjan
kent a fővárosban hétfőig, ő azonban sür-
gette az utazást. Mint mondta:
— Fiam, nagyon szeretnék mihamarabb
otthon lenni!
Elutazása előtt elbucszott a beteg Irányi
Dánieltől.
Bár az anyagi zavarok s ebből kifolyó
kellemetlenségek rendkívül leverték őt, mégis
külsője az nem látszott meg.
A párt két tagja haza utazása előtt rö-
viddel kifejezte Csanádynak, hogy ügyeit ren-
dezni fogják, mint azt Simonyi képviselőnek is
megtették. Az öreg ezt hajhathatlan makacs-
sággal visszautasította. Később azonban elkese-
redve mondogatta hű ápolónőjének:
— Fiam, ha más nem marad hátra, főbe
lövöm magam, de kegyelmet senkitől nem fogad-
ok el!
Wekerle miniszter a képviselőház egyik
utóbbi ülésén mondá a jó öregnek tréfálkozva:
Sándor bácsi! Mindent megteszek érted,
csak ne bánts bennünket!
Az öreg ur allandó fuvarosa: Gombos,
később érkezett meg vasárnap este az állomás-
hoz, mint a vonat. Midőn ezért mentegetőzött,
az öreg tréfálkozva mondta:
— Sebaj, fiam! En siettettem a vonatot,
hogy hamarabb itthon lehessenek.
Ükőzt hazafele régi szívelyességével kö-
szöngetett jobbra-balra az őt tiszteletteljesen
üdvözölő föld népének. Az ut alatt nagyon be-
szédes kedvében volt.
Mielőtt ledőlne volna a dívánra, hol meg-
halt, ezeket mondá:
— Fiam, én itthon ma oly különösen jól
érezem magamat. Oly jó hívős itt a levegő, s
nekem az olyan jól esik. Igazán nagyon jól ér-
zem magamat!
Most már egészen jól érzi magát!

* **Faárú beszerzési szövetkezet.**
A debreczeni építő iparosok faárú beszerzési
szövetkezetét szándékoznak alakítani, melynek
alapszabálytervezete már ki is van nyomtatva.
A szövetkezet célja: az építő ipar üzéséhez
szükséges faanyagok nagy mennyiségben,
lehetőleg első kézből, közös beszerzése és mi-
nél jutányosabb árban elárúsítása, főként pedig
az, hogy a tagok minél előnyösebben juthas-
sanak jó minőségű anyaghoz. Egy üzlet rész 50
frtban van megállapítva s negyven taggal a
szövetkezet megalakul. A megalakulás 6 éve
történik. Az alakuló közgyűlés aug. hó 15-én
d. e. 10 ó. tartatik meg az iparosok piac-
utcai helyiségében. Aláírási iv szerkesztőségünk-
ben is van letéve s azt a szövetkezetbe belépni
szándékozók igénybe vehetik.
Mezei munkások zendülése. Stern
Gyula szerepi bérlo tamási bérleten hétfőn vé-
res összelikezés volt a csendőrök és a mezei
munkások közt. Az összelizésre az szolgál-
talt alkalmat, hogy a munkások el akarták vini
buzareszüket, mielőtt a bükkönyt szerződés-
szerűleg letakarták volna. A segítségül felhívott
csendőrség nem engedett, a tömeg pedig, mely

nőttön-nőtt, ellentállott. Mikor az egyik csen-
dőr egy erővel elhajtani akart szekér lovát le-
lőtte, a nép kaszakkal, sarlókkal támadt a csen-
dőrökre és Wagner csendőrőrsvezetőt szíven
szúrták, ki már haldoki állapotban vette fegy-
v rét kezébe és gyilkosát lölette. Ekkor már
a másik három csendőr több mint ötven lö-
vést tett sürü egymásutánban és 180 munkás
közül tizenkettőt lölettek, kik legott halvama-
radtak a helyszínen. Ezenkívül még számosan
sebesültek meg. A népet csak nagy nehe-
zen tudták ezután távozásra bírni és eloszl-
tni.
* **Uj postahivatal.** A nagyvárad
posta- és távirada-igazgatóság kerületében, hajdu-
vármegyei Nagyhat puszta n. évi július hó
21-én postahivatal lép életbe, a mely megnyí-
tása napjától mindjárt postatakarékpénztári
szolgálatot is teljesít. Ezen postahivatal a deb-
reczen-füzesabonyi vasuti vonalon fekvő ha-
sonnév pályaudvarral naponkint háromszor
közlekedő gyalogkúldőnczjártat által kötetik
össze és forgalmi körébe egyedül Nagyhat
puszta fog tartozni.

* **A bárándi ügy.** Bárádon — mint
lapunknak írják — méltó ingerültséget keltett
a debreczeni egyházmege bíróságának ítétele
ellen bejelentett felelkezés. Az ingerültség an-
nál nagyobb, mert ugy Dávidházy esperes,
mint László János folyton azt hangoztatták,
hogy őg nem ellenségei Szabó József megvá-
lasztott bárándi lelkésznek, nem is akarják
megtárolni azt, hogy bárándi pap legyen, csu-
pán annyit akarnak, hogy az egyházmegei
bíróság döntse el a vitás kérdést. Ilyen han-
gok hallatszottak az egyházkerületi közgyűl-
ésen is s mégis midőn az egyházmegei bíró-
ság a Szabó József javára döntött, megfele-
bezték az ítéletet! Mi egyéb ez, mint az ügy-
nek hátráltatása s a bárándi nép türelmének
próbara tétele! — A bárándi népet, melyet ily
botrányos huzavonával ingerel-
nek, csakis az tartja vissza az erőszakosságtól,
hogy biznak igaz ügyök diadalában s biznak
abban, hogy az egyházkerületi közgyűlés is ne-
kik fog igazságot szolgáltatni. Most ismét arra
akarják kéri a ft. püspök urat, hogy addig is,
mig az ügy véglegesen eldőlt, ha-son-oda, hogy
Szabó József tetsésk Bárádra helyettes le-
késztül. Ez annál könnyebben kivihető, mert
Kassai Béla, a jelenlegi bárándi helyettes le-
kész, ugy sem maradt sokáig helyén. Ő
maga is, tapasztalván a nép ellenszenvét, tá-
vozni óhajt Bárárdól. Dávidházy azonban,
csak hogy ezzel is bosszanthassa a Lárándia-
kat, minddédig nem engedte őt távozni.

* **Egyházi építkezés.** A cegléd-
uczai lelkészlek építetése elhalasztottak, mivel
az építési tervezetet ez időben kivinni lehetetlen.
* **Állatorvosi tanfolyam.** A föld-
mívelésügyi miniszter Budapesten f. évi szept-
ember 11-16-ig állatorvosi ismételő tanfolya-
mot állít fel, melyre a törvényhatóságok útján
az ország összes okleveles állatorvosai közül
jelentkezők állami segélypénzben is része-
sülnek. A jelentkezési határidő f. évi aug. hó 5-
ikéig tart.

* **Vitós cipész legény.** Tegnap délután egy
inasgyerek nagy lelkendezve állított be a biztos elé:
latszott rajta, hogy messziről szaladt csak ugy omlott
róla az izzadság.
— Tekintetes biztos ur. — szolt a fiu — azt
izente a gazdám, hogy tessék küldeni egy rendőrt, de
a legkommisszabab.
Nagyot nézett a biztos erre a beszédre, azonban
rögtön megkapta a felvilágosítást a gyermektől,
— Hát a gazdámnak a legénye dikicsessel fenye-
get minden élt lelkét, hogy agyon szurja. Folyton azt
kiabálja, hogy nem fél ő a legkommisszabb rendőről
sem. Ezt szeretné a gazduram látni.
* **Az ügyvédi kamarából.** A deb-
reczeni ügyvédi kamara Glüek Gézát Debre-
czen székhelylyel a kamara névjegyzékébe fel-
vette.

* **Különös rendőri jelentés.** Nem
utolsó a bolond-gombák közt ez a rendőri je-
lentés sem, melyet alább fogunk közölni, és a
mely még a 1880-as évekről van keltezte. Szól is
pediglen ez a rendőri jelentés, mely egy em-
ber öngyilkosságáról van felvéve, így: Jelen-
tés! Tek: Alkapitány ur rendel etére
cz. utcai lakó X. Y. szitakötő iparos a házhéjára
felakasztván magát, bonczolás végét a hulla be-
kűdetett. 885 aug. 22. J. L. m. kir. rendőr.

* **A birkózók veszedelme.** Abból
az alkalomból, hogy Masson francia athlétát a
Wulf czirkuszban becsületesen a földhöz vágta
Hirsch Samu budapesti kárpitos, érdekes felem-
liteni azt az esetet is, mely Szabadkán esett
meg nem régen. Egy vándorcirkusz athlétája
nagyban hirdette, hogy ötven forintokat fizet
annak, a ki őt leveszi a lábáról. Persze akad
bőven pályázó ötven pengőre, de a német csak
ugy vagdosza őket földhöz egymásután. A né-
zők sorában ott volt. V. földbirtokos is, a ki
az állóhelyen megpillantotta a gulyást.
— Hé Jóska, szolt oda neki, gyer' ide!
— Mit parancsol a nagyságos ur?
— Jóska, nem vágnád a földhöz azt a
nimetet?
— Ha a nagyságos ur parancsolja mér, ne.
Azzal a Jóska oda áll a p'aczra és neki
megy a németnek. Körünyalobolta amugy ma-
gyarosan és egy perc mulva az athléta na-
gyot nyekkent a porondon. Santivna ment aztán
a vászonlepedő mögé s hozta ki az ötvenest.
A Jóska gulyás csak végig nézte a németet,
mikor ez nyujtogatta neki a pénzt s aztán a
vállára veregetve így szolt:
— Hadd el sógor, hiszen csak
barátságából történt!

* **Bóth Dezső** magyar bűvész holnap
estétől kezdve a »Debrecezen« söröcsarnokban
előadásokat fog tartani, melyekre előlegesen is
felhívjuk a közönség figyelmét.

Virágváza, mint válási ok.

Csak az elmúlt farsangon esküdtök örök
hűséget Piramidyl Zakariás az ő kedves felesé-
ségének, Juczika ő nagyságának s éltek olyan
boldogságban, a milyen boldogságban egy olyan
pár ember élhet, a kinek hét feji sárkány ül
egy tulszekánt anyós képében a nyakukon.
Szegény Zakariás ur, bármily jól viselte ma-
gat, bár mit tett, jót vagy rosszat, mindig az
anyósi pápaszemen keresztül bíralódtak el tet-
teit s kijárt a napi lényug: a perelés, veszeke-
des. Utóbbi időben már öngyilkosságra is
kezdet gondolni s csak abban tudt, hogy ön-
gyilkos nem lett, hogy nem tudott megállapodni
a kivitel módjában. Utóbbi időben cnyancaliban
állapodott meg, de ehhez az ől szerhez nem volt
képes hozzájutni. Zakariás ur dolga így állott
még szombaton, de nem így áll ma. Napok
óta vette észre, hogy kis felesége valamibe
tőri a fejcsékjét, de nem sokat gondolt vele.
Utóbbi napokban azonban azt vette észre,
hogy asszonykája többször meglordul egy hely-
béli üzletben. Vallatóra fogta tehát, azonban
hiába, mert semmit sem vallott a deliquens
Nagyon furta Zakariás urnak hitvestársi ol-
dalát az a titok s hogy végre megjutdja,
beallított abba a bizonyos üzletbe, s kérdéző-
ködni kezdett.

— Két vázara alkuszik a nagysága, vi-
lágosította fel a segéd Zakariás — mely itt
áll előttünk. Ennek a két vázának az ára kü-
lön-külön 55 frt, a kettőé 110 frt a nagysága
40 frtot ígért a kettőért, azonban mi 110 frton
alul nem adhatjuk.

Nagy szeget ütött a váza-ügy Zakariás
ur fejébe.
Hm! — gondola — ezek a vázak nekem
volnának szánya, mert hiszen születésnapom
lesz vasárnap. — Lám, lám, milyen kedves
és előzékeny az én kis feleségem. Nem hit-
tem volna.

— Tudja mit — szolt a segédhez — én
kifizetem a külömbözetet, a 70 frtot s a vá-
zakat adják át a feleségemnek s az egész dol-
got tartsak titokban.
Ugy is lön, fizetett, s Juczika nagysága
elvitette a vázakat...

Szombaton reggel együtt ült a reggelinél
az egész familia. — Az anyós különösen jó-
kedvű volt, Juczika nagysága komoly arcot
vágott, mig Zakariás ur a holnapi meglepetés-
ről gondolkozott, mely őt érni fogja.
Egyszerre csak felállt a Juczika nagy-
sága s távozik a szobából, majd visszatér a
két gyönyörű és hatalmas vázat cipelve.
— Ah, az én jó Juczikám! — sóhajtott
Zakariás ur.

— Kedves jó mamám! — szolt az asz-
szony, a vázák a tanyja elébe téve,
fogad e csekélységet tőlünk születésnapodra s
ugy szerencsekívánatainkat is.
Az anyós a legkedvesebb mosolylyal for-
dult veje felé, hogy atőleje és megcsókoja,
azonban ez dühösen ugrott fel és rugta ki
maga alól a széklet s a két vázát ugy csapta
a földhöz, hogy azok ezer darabra törtek.
— En bolond, még 70 frtot fizettem, —
kiáltá dühösen — hogy ennek a vén boszor-
kának kedveskedjem, azt hívn, hogy nekem
veszik. Most már elég volt. Azonnal takarod-
jék ki a házamból!

Az anyós meg a feleség jobbra-balra ajúl-
doztak, azonban siker nélkül, mert ez által
Zakariás urat még dühösebbé tették. Vette a
kalapját s rohant az üzletbe, mert nagy gyanu
nyomta a szívet. Ott aztán megtudta, hogy fe-
lesége a vázákért egy krajczárt sem fizetett,
ment ezek egész értékét, a 70 frtot ő fizette ki.

Mire hazaért, már sem anyóst sem felesé-
séget nem talált a házban. Ott hagyták.
Tegnap adta be válokeresettel mind két
fél. A felesége összeférhetlenségével, durvasá-
gal vadolja Zakariás urat, és »örökös gyűlölet«
alapján válást kér, mig — Zakariás ur — vá-
lokeresetében az »anyóst« emlegeti bűnbakul,
ki feleségét csalásra bírta, csak hogy magá-
nak jogtalan hasznót szerezzen s ennek alap-
ján, ugy a kiolthatlan gyűlölség miatt is, —
melyet anyósa iránt érez, kéri a válás kimon-
dását addig, mig anyósa oda költözik, a hol
nincsenek vők és virág vázak!

Vajjon fog-e a bíróság a Zakariás ur
kérelmére s-t találni, s lehetséges lesz-e a
válást az anyós elhalalozásáig mondani ki ér-
vényesnek? Majd meglátjuk.

A kapitány előtt.

— Pan Wenczel Zmrzlinka. —
Ugy kellett behozni »erönek erejével« az
utczáról, hol kissé, a saját bevallása szerint
is, a kellenet tul »legyeskedett.« Nagyon jó kedve
lehetett, mert a komor pillantásu kapitány ur
hegyes, öklelő bajsa sem igen birta hallgatásra.
Folyton csacogott, motyogott, közbe-közbe na-
gyokat káromkodván. Beszédje igen zavaros
volt, mert a magyart igen keverte a cseh-vel,
és a csehét a némettel. Végre egy-két hivata-
los hátdadófés után, mégis lezáródott pálinkától
gözölgő szája. Mert pálinkás volt a vén fickó,
de nagyon. A szalmába fontott flaskó nagyon
is kilátzott rongyos, piszkos katufrékja hátsó
zsebéből, mely különben egészen originalis volt
e nembem. Mert ez helyettesítette a vén, őszbe
csavarodott hajú, szederjes, rubintos színű fol-

toktól borított arcu csavargónál a kézi koffert
utitáskát. Abba volt belecsömösölve minden
vagyon a kozmás mézpipától néhány a szinte-
len, fakult zsebkendő jobbik sarkába csavart
rész »grislí«-jég. — Lábai meg sem bírták
volna a nagy, imbolygó testet, ha göröcsös, vad-
körtefa botjára, melynek kampós végéről már
előbb leakasztotta volt a föltoktól diszes, iromba
bakkancsát, nem támaszkodott volna.
De még így is fogni kellett, nehogy valami-
képpen az asztalnál foglalatokodó kapitány
urra bukják. Majd kezdett »eszmélnedni.« A
szesz szállingott fejből s megértette, hogy hi-
vatalos ember előtt áll. De jól meg is nézte
azt. Véres sávoztól érezett, szürkés pisla sze-
meit, egy elbutult, elzüllött lélek, hű tükrei
voltak azok, sok kincsekért le nem vette voln'
a kapitány ur évektől barázdált, ideges ar-
czáról, mely most fel fordult. A melyen be-
esett szemgödöréből két éles skorpioszerű szem
csillogott elé.

— Nos! Mit csinált ez a részeges vén
disznó csavargó? — kérte a csavargó háta
megett silbakoló rendőrtől, a galambszelid arczu
Flórián bácsitól, ki már torkát is megköszö-
rülvén, »alázattal jelenteni« akarta. Hogy biz
az garázdalkodott az utczán. Dalolt, köteke-
dett, s szidta a — zsidókat. De megelőzte a
rongyos katufrékos csavargó nehezen pergő
nyelve, mely kérdezettlenül is közbedadogott.

— Nichts vén disznó! Nye csavargó,
taki wanderbursch! Tisztes suszter legin!
— tiltakozott dühösen. A kapitány orra alá tol-
ván néhány zsirpecsétet, málltag iratot mely
szintén a hátulsó zsehből került elő.

— Ugy!?!... Hát tisztes suszterlegin
vagy? fordult felé a kapitány, ki most szem-
üvegét is feltéve, vizsgálgatta a kopottas alakot.
Suszter legény?... folytatta kétkedő hangon, fej-
telt rázogotva, mivel az ősz hajak, ráncos
arcz, beesett ajkak, tudvalevőleg, nem szoktak
járni a balga legénykorral. Lehetett már
vagy 62 éves a fickó.

— No prawda suszterlegin! Még pedig a
javából! Látni ezt a metália? tovább fonva a
diskurzust, reá ütven a mellén fityegő réz hadi
éremre, mely a maga kopottságában is büsz-
kén ragyogott. Ezt is a csaszártul kapni. Mi-
kor a zlatá Prabahon csinos bakkancsot meg
csináltam neki. Fain, fain munka meg volt az
kis menyebeli angyalok, krisztuskák soha nem
viseltek olyát.

— Hát ki maga? Hová való maga? ri-
valgott reá a haragos, ideges kapitány kit a
sok beszédétől már majd a guta kerülgetett.

— Hát ki vagyum in? szónokolt,
teljes pathossal, s az önértet kihívó hang-
ján az öreg legény. Hát én vagyum —
in. A Pan Wenczel Zmrzlinka! No ja!
J a s z o m a W e n c z e l Z m r z l i n k a
— a u s S p a n i e n!... Még a haragos ka-
pitány arczára is nevető görcsök ültek, sőt a
kötelességtudó Flórián is elkaczagta magát e
vállomásra, melyet az erősen »cseh nemzeti«
orru Zmrzlinka oly merészen, oly önértetesen
csapott oda a kapitány tintafoltos zöldszatla
elé... Csak a részeges Zmrzlinka buta, bár-
gyu, rezes, ráncos arcza maradt változatlanul
komoly és méltóságos, mintha csakugyan va-
lami büszke spanyol grand, valami czimeres
hidalgo lett volna, ki megveti, lenézi a kaczagó
embereket, kik a Wenczel Zmrzlinkát nem
akarják elismerni »spanyolhon« szülőltjének,
bárha Jungbunzlauban s zül-
t e t t l é g y e n i s a z... Paulus.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Értesítés.

Van szerencsém t. vevőimnek szives
tudomására hozni, hogy üzletem f. évi
július hó 24-től kezdve szeptember hó
18-ik napjáig

vasár- és ünnepnapokon zárva marad;

szombaton azonban este 9 óráig nyitva
van. —

Magamat további jóindulatába ajánlva
maradtam

Debreczen, 1892-ik év július havá-
ban

teljes tisztelettel
Neidlinger G.

(209.) 1—2.

Spiritisztikai előadás.

Both Dezső spiritiszta, ki Európá leg-
nagyobb városaiban nagy tetszéssel működött,
s József főherczeg és több fejedelem előtt
produkálta magát sikerral
Csütörtökön e hó 21-én este 8 órakor
nagy spiritisztikai előadást
tart a »Debrecezen« söröcsarnokban. Belépti díj
30 krt. Szünet alatt egy helybeli zenekar mű-
ködik.
Eső időben az előadás másnapra halasztatik.

**Legujabb
DESSERT-
különlegességek**

(291) Quodlibet á la Babatündér 2-3
felülmulhatlan minőségben és ízben dobozon-
ként 1-2 frtig és 3-25 frtig.

**váci-utcza 22.sz.
Andrássy ut 13.sz.**

**Brammer Henrik
BUDAPEST,**
Göz-csokoládé-csukorka áru és Bisquit-gyár.

5478.
1892.

Árlejtési hirdetés.

A debreczeni újonnan épült közkör-
ház felszereléséhez szükséges tárgyak
szállítására, írásbeli zártajánlati verseny
hirdetetik.

Vállalkozni szándékozók ajánlataikat
**1892. augusztus 2-ik napjának
délután 5 órájáig** a polgármesteri
hivatalhoz az ajánlati összeg 10%-lájá-
nak bantpénzként csatolása mellett nyujt-
sák be, mely ajánlatok felbontása, a vá-
rosház nagytermében **1892. augusz-
tus 3-án délután 1/4 órakor fog,**
— az arra kiküldött bizottság által nyil-
vánoan eszközöltetni.

Az elkésve beérkezett ajánlatok fi-
gyelemben nem vétetnek.

Az árlejtési feltételek, valamint a
szállítandó tárgyak kimutatása, azok
mennyisége és kikiáltási árával együtt
Körner Adolf tanácsnok hivatalos helyi-
ségében megtekinthetők, illetve megsze-
rezhetők, s azok kívánatra a vállalkozni
szándékozókknak meg is küldetnek. —
Ugyanott tekinthetők meg a beszerzett
minta-darabok, illetve kiválasztott minta-
szövetek is.

Kelt Debreczenben, 1892. évi július
14-kén.

A városi tanács.
(308.) 2-2.

**Szőllő gazdák
figyelmébe!**

Peronospora ellen való
permetezéshez
AZURINT
feloldva üvegszámra
**ugy RÉZGÁLICZOT,
jegeczes SZÓDÁT**
igen jutányos árban ajánl

Rickl József Zelmos.
(3.) 54

Férfi chifon ingek
a hirneves Schroll-féle chifonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr

**GALLÉROK,
k é z e l ő k,
NYAKKENDŐK,
harisnyák, keztyük.
Napernyők.
esernyők.**

Kész mosó gyermek ruhácskák,
**Brassói posztók,
TRICOT
Peruvien és Doskin.**

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.
(8.) 92.—

Margit GYÓGYFORRÁS

MAGYAR SELTERS.
Borral használva a legegészségesebb ital.

Van szerencsénk teljes tisztelettel tudatni, hogy Margit telepünkön a „Margit“ (Magyar Selters) gyógyviznek eddig is legujabb rendszerű kezelését újra tökéletesítettük. Gyógyvizünket új czimkével ellátott új alakú, az eddigieknél erősebb üvegekben, a viznek változatlanul maradását biztosító erős dugaszalással és ónkupak-elzárással hozzuk forgalomba, mely újításra szives figyelmét felhívjuk.

Dr. Karlovsky utóda
a Margit gyógyforrás igazgatója.

Orvosi bizonyítványok.
1892.

Dr. KORÁNYI FRIGYES,
kir. tanácsos, egyetemi tanár, a budapesti m. kir. tud. egyetem I. belgyógyászati kórodájának igazgatója.

A Margit (Magyar Selters)-gyógyvizet sokszorosán használván, úgy magángyakorlatomban mint a vezetésem alatt álló egyetemi kórodán azt jó hatásúnak találtam: a nyákhártyák, főleg a gyomor és légutak nyákhártyáinak hurutos bántalmainál. A használatban levő egyéb vizektől, melynek a Seltersi, Radeini, Vichy stb. különbözők és viz csekélyebb szabad szénasv tartalmánál fogva, s azért oly esetekben, midőn vérzések lehetősége forog fenn vagy a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavdúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. KÉTLY KÁROLY,
egyetemi tanár, a budapesti m. k. tud. egyetem II. belgyógyászati kórodájának igazgatója.

A „Margit“ (Magyar Selters)-gyógyforrás vizét, mely a tiszta szikleges ásványvizek sorába tartozik, részint magángyakorlatomban, részint a vezetésem alatt álló egyetemi belgyógyászati kórodán, hosszú idő óta használom, s azt a gyomor, belek, húgyhólyag, főleg pedig a légzőszervek hurutos bántalmainál legjobb eredménnyel alkalmaztam. E viz más hason vegyi összetételű vizek közt, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli stb. kisebb szabad-
szénasv tartalmánál fogva bir előnyvel.

Kizárólagos ÉDESKUTY L. cs. és kir. és szerb. kir.
főrektor Budapest, Erzsébet tér 8. sz. udv. ásványviz-szállítónál

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Mária zelli Gyomor cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és átlólanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu felhőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejtájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortürelhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a **Mária zelli gyomor cseppek** évek óta kitünőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utatissal együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főrektor:

Török Jozsef gyógyszerár
Budapest, Király utca 13 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Mária zelli gyomor cseppek** valódián kaphatók.

Debreczenben: Mihályovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; — **Er-Mihályfalván:** Mátray István; **Diószegen:** Vaday L. Hadházon: Farkas Ödön, **Hosszu-Pályiban:** Sárossy Imre, **Kabán:** Horváth Kálmán gyógyszerész uraknál. 43-32.

**Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-szatin
vásznak, kész fehérneműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők**

SZABÓ LAJOS FIAI
czégnél.

Leszállított árú az egész idény alatt.

(171) 64—